

**NORMATIVA REGULADORA DELS PLANS DOCENTS DE LES ASSIGNATURES
I DE L'AVALUACIÓ I LA QUALIFICACIÓ DELS APRENTATGES
(Aprovada per Consell de Govern en data 8 de maig de 2012)**

Les normes reguladores dels plans docents de les assignatures per als ensenyaments de la Universitat de Barcelona i les normes reguladores de l'avaluació i de la qualificació dels aprenentatges, vigents fins a data d'avui, van ser aprovades pel Consell de Govern el 6 de juliol de 2006.

El període transcorregut des de llavors s'ha vist especialment afectat per la implementació dels ensenyaments de grau i màster universitari dins del marc de l'espai europeu d'educació superior, de manera que, passats els tres primers anys d'implementació, s'ha pogut constatar la necessitat de revisar i adequar les normes fins ara vigents per tal de respondre adequadament als principis i objectius formatius.

Més enllà dels plans d'estudis i de les matèries que els formen, un element clau per als equips docents i per a l'alumnat són les assignatures i el seu pla docent, entès com el full de ruta bàsic en què consten el disseny de les activitats, la metodologia i el sistema d'avaluació de l'aprenentatge, i que constitueix una de les eines bàsiques per assolir un dels objectius clau del sistema europeu d'educació superior: la comparabilitat dels sistemes metodològics i d'avaluació entre diferents universitats i estudis.

Així doncs, el pla docent constitueix un element clau no solament per al disseny i l'organització de les assignatures, sinó també per a l'avaluació i la qualificació de l'aprenentatge, ja que l'acreditació de l'avaluació es fonamenta en el procés d'aprenentatge de l'estudiant, en el qual l'avaluació continuada ha de ser un recurs fonamental en la presa de decisions de professorat i alumnat amb l'objectiu de millorar l'aprenentatge.

Aquest estret lligam entre el pla docent i l'avaluació és el que fonamenta l'elaboració d'una única norma en la qual es fixin les característiques i les condicions generals que tots els membres de la comunitat universitària han de complir, sense perjudici que cada centre pugui elaborar i proposar una normativa pròpia, complementària, i ajustada a les seves especificitats. A la vegada, i com a mecanisme facilitador de l'aplicació d'aquesta nova normativa, s'ha elaborat una guia complementària que recull pautes i criteris generals i que consta com a annex. Finalment, ateses les especificitats dels ensenyaments impartits amb modalitat semipresencial, s'ha considerat necessari elaborar una normativa ad hoc que doni una resposta més ajustada a aquesta metodologia docent i que, una vegada acordada, s'incorporarà a aquest text.

Aquesta normativa ha estat elaborada per la Comissió Acadèmica del Consell de Govern, amb la participació dels diferents sectors afectats i dels centres de la Universitat.

CAPÍTOL I: DISPOSICIONS GENERALS

Article 1. Objecte i àmbit d'aplicació

- 1.1. Aquesta normativa té per objecte regular els plans docents de les assignatures dels ensenyaments de grau i màster universitari, així com el sistema i el procediment d'avaluació i qualificació dels aprenentatges de l'alumnat que cursi aquests ensenyaments.
- 1.2. La normativa s'aplica a tot l'alumnat de grau, primer i segon cicle, i màster universitari, i a tot el personal acadèmic i d'administració i serveis dels centres i unitats de la Universitat de Barcelona, sens perjudici del que estableix la disposició transitòria única.

CAPÍTOL II: PLANS DOCENTS DE LES ASSIGNATURES DELS ENSENYAMENTS DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

Article 2. El pla docent i els programes d'assignatura

- 2.1. El pla docent d'una assignatura és un document públic en què es concreta l'oferta docent prevista i planificada, d'acord amb la memòria de l'ensenyament corresponent, les normatives generals pròpies de la Universitat, les normatives específiques del centre en què s'imparteixen els estudis, i els recursos humans, econòmics i materials disponibles.
- 2.2. Cada assignatura ha de tenir un únic pla docent, que es pot concretar en un o en diversos programes específics per a cada grup d'estudiants, que, en tot cas, han de mantenir sempre la coherència amb el pla docent.
- 2.3. El pla docent requereix la definició d'un conjunt de paràmetres que es desenvolupen en els articles posteriors. En determinen el grau de detall i concreció el departament i el Consell d'Estudis (en endavant CE) o la Comissió de Coordinació del Màster (en endavant CCM) responsables de la docència de l'assignatura; en el cas que aquests òrgans ho considerin necessari, per manca de concreció, el pla docent s'ha de desenvolupar mitjançant un programa de l'assignatura.

Article 3. Components bàsics del pla docent

Les dades generals de l'assignatura que han de constar al pla docent són:

1. Nom o denominació oficial de l'assignatura.
2. Codi de l'assignatura.
3. Titulació o ensenyament del qual forma part.
4. Curs acadèmic en el qual s'imparteix.
5. Tipus d'assignatura.
6. Periodicitat de l'assignatura (anual, semestral o trimestral); en el cas de les assignatures semestrals i trimestrals, cal fer constar el període concret.
7. Nombre de crèdits de l'assignatura.
8. Hores de dedicació de l'estudiant a l'assignatura, considerant que són el resultat de multiplicar el nombre de crèdits per 25 hores/crèdit. Cal indicar el total d'hores presencials, el temps d'elaboració de treballs dirigits així com el total d'hores destinades a aprenentatge autònom.
9. Departament responsable d'impartir l'assignatura.
10. Coordinador/a o persona responsable de l'assignatura.
11. Requisits establerts entre assignatures.
12. Recomanacions respecte als coneixements que l'estudiant ha de tenir per garantir l'assoliment dels objectius de l'assignatura.
13. Competències que s'han d'assolir.
14. Objectius de l'aprenentatge.
15. Blocs temàtics de l'assignatura.
16. Metodologia i activitats formatives.
17. Avaluació acreditativa dels aprenentatges.
18. Fonts d'informació bàsica.

Article 4. Competències i objectius de l'aprenentatge

4.1. El pla docent ha d'especificar les competències transversals, generals i específiques de l'assignatura, d'entre les que té la matèria a la qual està vinculada. Les competències se seleccionen tenint en compte els aprenentatges que l'alumnat ha d'assolir progressivament al llarg del curs i que són susceptibles de ser avaluats.

4.2. Els objectius d'aprenentatge tenen com a referència les competències identificades que són objecte de treball i d'avaluació en l'assignatura. Els objectius han de ser generals però explícits i es poden referir a l'aprenentatge de coneixements, d'habilitats o de procediments i d'actituds, valors i normes de comportament. És el CE o la CCM qui vetlla per tal que les competències de la titulació quedin recollides en les diverses assignatures.

Article 5. Blocs temàtics

5.1. Un bloc temàtic identifica un conjunt de continguts que s'han d'ensenyar amb la finalitat que l'alumnat els aprengui, i que responen a uns determinats objectius, que s'han de treballar mitjançant unes activitats determinades.

5.2. En el pla docent, s'han d'identificar els títols i els continguts dels blocs temàtics en què es divideix l'assignatura, fins i tot en el cas que hi hagi un sol bloc.

Article 6. Metodologia i activitats formatives

6.1. En el pla docent es detallen els diferents tipus d'activitats que es duen a terme al llarg de l'assignatura tenint en compte les competències generals i específiques establertes: estudi de casos, classes magistrals, simulacions, seminaris, treballs no presencials, pràctiques de laboratori, tutories per grups, etc.

6.2. A més de les activitats que es desenvolupen, en el pla docent o en el programa de l'assignatura s'especifica la seqüència de les activitats presencials, així com les orientacions bàsiques de les activitats dirigides i les de treball autònom de l'estudiant. El criteri general en la distribució d'hores de dedicació de l'estudiant és d'aproximadament un terç per a cada tipus d'activitat (activitat presencial, dirigida i treball autònom).

Article 7. Avaluació acreditativa dels aprenentatges

7.1. En el pla docent s'incorpora la informació relativa al model d'avaluació utilitzat per valorar el grau d'assoliment dels aprenentatges, i s'identifiquen els mecanismes i els períodes establerts.

7.2. El contingut mínim d'aquest apartat inclou els requisits per acollir-se a l'avaluació, les seves característiques, el període temporal en què es duen a terme les diverses activitats, les evidències que configuren el sistema d'avaluació i la ponderació de cadascuna d'elles, i el seu caràcter individual o grupal. En el cas que aquesta ponderació no es faci en valors absoluts sinó amb un interval, se n'ha d'especificar el valor mínim i màxim, i cal que el CE o la CCM, segons el tipus d'ensenyament, determini si l'amplitud de l'interval és adequada.

7.3. També cal incloure al pla docent el procediment i els criteris de reavaluació, així com el desenvolupament de l'avaluació única especificant, si escau, el termini per sol·licitar-la com a alternativa a l'avaluació continuada.

Article 8. Fonts d'informació bàsica

En el pla docent s'han d'especificar les fonts d'informació (bibliogràfiques, electròniques, audiovisuals, etc.) més importants per al conjunt de l'assignatura.

Article 9. Procediment d'elaboració, aprovació i seguiment dels plans docents

9.1. La Comissió Acadèmica de Consell de Govern estableix el calendari marc d'elaboració i difusió dels plans docents, i, en tot cas, se n'ha de donar publicitat abans que s'iniciï el període de matriculació de l'alumnat, i que a partir d'aquesta data no es

poden modificar durant el període acadèmic en què s'imparteix l'assignatura (només es poden modificar en casos excepcionals a instància de la Comissió Acadèmica del centre). Els programes de les assignatures, dels quals s'envia una còpia al cap d'estudis o al coordinador del màster perquè els validin, es fan públics com a màxim 15 dies abans de l'inici de les activitats lectives.

9.2. L'elaboració del pla docent és responsabilitat del departament que imparteix l'assignatura, que en cada curs acadèmic l'ha de revisar i, si escau, actualitzar. En l'elaboració se segueixen les indicacions establertes en aquesta normativa, així com aquelles que, com a complement, determinin el CE o la CCM, segons l'ensenyament, seguint les directrius establertes per la Comissió Acadèmica del Centre.

9.3. Els departaments encarreguen a un dels seus professors la coordinació del pla docent de cadascuna de les assignatures que són responsabilitat seva. El coordinador de pla docent, té la funció general de fer-ne el seguiment i, en particular, de:

1. Proposar un nou pla o bé proposar-ne la modificació, com a pas previ a l'aprovació del Consell de Departament.
2. Coordinar el professorat de l'assignatura quan la docència sigui a càrrec de més d'un professor, per tal d'acordar el pla docent que es proposa o modifica.
3. Introduir el pla docent i les seves modificacions en l'aplicació informàtica institucional creada a aquest efecte.
4. Actuar com a interlocutor amb el CE o la CCM, segons l'ensenyament, així com amb altres unitats de la Universitat en tot allò que fa referència a qüestions relacionades amb l'assignatura.

9.4. El consell de departament responsable de la docència aprova el pla docent i el trameta al CE o la CCM, segons l'ensenyament, per tal que informi sobre la viabilitat i coherència del conjunt dels plans docents i de la seva adequació a aquesta normativa. A continuació, la Comissió Acadèmica del centre responsable el ratifica. Finalment, el cap d'estudis o coordinador de màster publica el pla docent en els períodes establerts a l'article 9.1.

CAPÍTOL III: AVALUACIÓ I QUALIFICACIÓ DELS APRENTATGES

Article 10. Concepte d'avaluació

10.1. S'entén per *avaluació* el procés de valoració del grau d'assoliment dels aprenentatges per part de l'estudiant amb relació a les competències pròpies d'una assignatura. L'avaluació es duu a terme a partir d'evidències objectives i quantificables, amb criteris transparents comunicats degudament.

10.2. Com a norma general, l'avaluació és continuada i dins el període lectiu fixat per a l'assignatura, d'acord amb la seqüència del pla d'estudis i el calendari marc aprovat per la Universitat.

10.3. Si el pla d'estudis ho preveu, i si així consta en el pla docent, l'avaluació pot ser conjunta de dues o més assignatures, blocs temàtics, mòduls o matèries.

Article 11. Avaluació continuada

11.1. L'avaluació continuada incorpora les diverses evidències indicades en el pla docent, que es recullen de manera progressiva i integrada al llarg del procés d'ensenyament-aprenentatge i que constitueixen indicadors significatius i periòdics per a l'alumnat i el professorat sobre l'evolució i el progrés en l'assoliment dels coneixements, les habilitats i els valors que són objecte d'aprenentatge en l'assignatura.

11.2. Els criteris d'avaluació i el mètode de qualificació explicat en el pla docent no es poden modificar unilateralment durant el curs. En el cas que, per raons excepcionals i degudament justificades, no es pugui efectuar un acte d'avaluació, el CE o la CCM han d'arbitrar les mesures necessàries perquè pugui tenir lloc dins del mateix període lectiu.

11.3. Els sistemes i instruments d'avaluació i les evidències poden ser diversos, però, en cap cas, el valor d'una prova o evidència pot donar lloc a més del 60 % de la qualificació final de l'assignatura, sense perjudici del que s'estableix als articles 13 i 14.

11.4. En el supòsit que el pla docent incorpori proves orals, estan condicionades a la programació establerta pel CE o la CCM, segons l'ensenyament. Les proves orals han de quedar enregistrades o bé s'han de dur a terme en presència d'un segon professor com a mínim, que doni fe del seu desenvolupament. A efectes d'aquesta normativa, s'entén per *prova oral* la prova que té alguna de les característiques següents: a) implica una avaluació final de l'assignatura i està prevista en el calendari oficial de convocatòries d'avaluació única i de tancament d'avaluacions continuades; b) representa més d'un 50 % de la nota final, i c) es fa a una persona amb discapacitat.

11.5. El CE o la CCM, segons l'ensenyament, garanteix l'adaptació dels sistemes d'avaluació a l'alumnat amb necessitats especials, per tal de garantir la igualtat d'oportunitats.

Article 12. L'avaluació única

12.1. L'avaluació única es reconeix com un dret de l'estudiant que, en exercir-lo, renuncia a l'avaluació continuada. L'exercici d'aquest dret no pot comportar discriminació respecte a l'avaluació continuada en relació amb la qualificació màxima que es pugui obtenir.

12.2. Perquè un estudiant es pugui acollir a l'avaluació única, cal que ho sol·liciti dins dels terminis fixats i amb els procediments establerts per la Comissió Acadèmica del centre. La petició s'entrega al professor responsable i se'n facilita una còpia a l'estudiant sol·licitant.

12.3. L'avaluació única ha de poder garantir la superació dels objectius establerts a l'assignatura. El pla docent ha d'incloure, doncs, el sistema i els criteris d'avaluació única. En el cas que el pla docent ho prevegi i expliciti, pot exigir-se com a requisit l'assistència a determinades activitats presencials.

Article 13. Avaluació del treball de final de grau i màster

13.1. Els ensenyaments de grau i màster universitari han de concloure amb l'elaboració i la defensa d'un treball de final d'estudis. La informació sobre el treball s'ha de fer pública mitjançant el pla docent corresponent, tenint en compte que en el cas del màster universitari la defensa del treball té lloc en una sessió pública.

13.2. L'avaluació del treball ha d'estar orientada a l'avaluació de les competències associades a l'ensenyament i sempre és individual, encara que l'activitat s'hagi dut a terme col·lectivament.

13.3. D'acord amb la normativa general aprovada per la Universitat, els centres han d'elaborar una normativa específica sobre els treballs finals.

Article 14. Avaluació de les pràctiques externes i del pràcticum

14.1. En el pla docent de les pràctiques externes i del pràcticum, s'han de fer constar els criteris i el procediment d'avaluació.

14.2. Sense perjudici d'altres criteris complementaris establerts per la normativa de la Universitat, l'avaluació s'ha de basar, com a mínim, en el grau d'acompliment del projecte formatiu a partir de l'informe emès pel tutor de l'empresa o institució on es fan les pràctiques i de la memòria elaborada per l'estudiant.

Article 15. Convocatòries d'avaluació

15.1. L'alumnat té dret a ser avaluat de totes les assignatures de què s'ha matriculat en el curs acadèmic, sempre que es compleixin la resta de normes associades establertes per la Universitat. Quan l'estudiant vulgui sol·licitar l'avaluació davant d'un tribunal, ha de presentar una petició raonada i justificada al CE o a la CCM, com a molt tard 30 dies abans de la data de tancament del procés d'avaluació continuada o única.

15.2. La matrícula d'una assignatura dóna dret a una sola convocatòria d'avaluació, ja sigui com a finalització de l'avaluació continuada, ja sigui avaluació única.

15.3. Malgrat el que s'estableix en l'apartat anterior, l'alumnat al qual, en matricular-se a l'inici del curs acadèmic, li resti un màxim d'un 10 % dels crèdits corresponents per finalitzar l'ensenyament, té dret a una convocatòria extraordinària de final d'estudis, amb el benentès que només té dret a la docència corresponent al semestre en què s'imparteix l'assignatura. Per poder tenir dret a la convocatòria extraordinària cal que es matriculi de tots els crèdits que resten per finalitzar l'ensenyament.

Article 16. Resultats de l'avaluació de l'aprenentatge

16.1. El professorat responsable de cada grup d'una assignatura publica els resultats finals de l'avaluació dins dels terminis establerts per cada centre, que s'ajusten al calendari acadèmic marc establert per la Universitat.

16.2. El professorat de cadascun dels grups de les assignatures consigna en una única acta d'avaluació les qualificacions qualitatives i numèriques finals resultants del procés d'avaluació.

16.3. Les qualificacions numèriques emprades són les de l'escala 0-10, amb un únic decimal, i les qualitatives s'assignen segons la correspondència que fixi la legislació vigent. Per considerar superada una assignatura o un mòdul, cal que hagi obtingut una qualificació mínima de 5,0.

16.4. Es pot atorgar la menció de matrícula d'honor a l'alumnat que tingui una qualificació igual o superior a 9,0. El nombre de matrícules d'honor no pot ser superior al 5 % de l'alumnat matriculat en una assignatura en el període lectiu corresponent, llevat que el nombre d'estudiants matriculats sigui inferior a 20: en aquest cas, es pot atorgar una sola matrícula d'honor. Es pot concedir una matrícula d'honor addicional per la fracció resultant d'aplicar el 5 % d'alumnat matriculat.

En el cas d'estudiants participants en un programa d'intercanvi, s'incorporen al seu expedient les matrícules d'honor obtingudes a la universitat de destinació encara que això suposi superar el límit establert al paràgraf anterior.

16.5. Una vegada s'ha qualificat una assignatura, no pot ser objecte d'una nova avaluació llevat que l'estudiant renunciï a la qualificació obtinguda, sempre que sigui un «aprovat» o una nota equivalent. Aquesta renúncia es fa per escrit i s'adreça al professor corresponent en el període de revisió de qualificacions, i dona lloc a la qualificació de «No presentat».

16.6. El nombre mínim de proves d'avaluació necessàries per qualificar una assignatura s'ha d'indicar en el pla docent. Quan l'estudiant no aporti el nombre mínim establert, la qualificació final és «No presentat».

16.7. En el cas que un estudiant dugui a terme qualsevol irregularitat que doni lloc a una variació significativa de la qualificació d'una acta d'avaluació, aquesta acta es qualifica amb un 0. En el cas que es produeixi més d'una irregularitat en les actes d'una mateixa assignatura, la qualificació final és un 0. El que estableix aquest apartat es fa sense perjudici del procés disciplinari que es pugui iniciar com a conseqüència dels actes duts a terme. En el cas que l'estudiant consideri que la decisió és incorrecta, pot formular una reclamació davant el CE.

16.8. L'alumnat té dret a rebre una justificació documental d'haver participat en les diverses activitats d'avaluació dutes a terme. De la mateixa manera, el professorat pot sol·licitar la identificació de l'estudiant en qualsevol moment del desenvolupament d'una prova d'avaluació. Aquesta identificació es fa mitjançant el carnet de la Universitat de Barcelona, el DNI, el passaport o qualsevol altre document oficial equivalent.

Article 17. Procés de reavaluació

17.1. Després de la publicació de les qualificacions finals establerta a l'article 16.1, els centres obren un període de reavaluació.

17.2. El procés de reavaluació consisteix a valorar el grau d'assoliment dels resultats de l'aprenentatge de l'assignatura —competències i objectius formatius— i s'adapta a les característiques de les competències i activitats formatives programades.

17.3. En el cas que, per les característiques de l'assignatura, sigui imprescindible l'acompliment de determinats requisits per poder dur a terme la reavaluació, el pla docent ha de recollir aquesta situació excepcional.

17.4. Finalitzat el període de reavaluació i de revisió, el professorat enregistra les qualificacions definitives i procedeix al tancament i a la signatura de les actes d'avaluació.

Article 18. Informació sobre el procés d'avaluació i qualificació

18.1. Tota la informació relacionada amb el procés d'avaluació es fa pública abans del període de matrícula a través dels plans docents o els programes de les assignatures, i és custodiada pel CE o la CCM.

18.2. El CE o la CCM, segons l'ensenyament, fa públics el calendari i els horaris de les proves d'avaluació única i tancament del procés d'avaluació continuada dins del període establert pel calendari marc aprovat per la Universitat i, en tot cas, abans que s'iniciï el període de matrícula següent, i garanteix la màxima difusió d'aquesta informació. Per motius extraordinaris, el mateix òrgan pot modificar el calendari, que en qualsevol cas s'ha de fer públic amb una antelació mínima de 20 dies abans de la

seva aplicació; en cap cas es poden fer modificacions dins del període d'avaluació única i tancament del procés d'avaluació continuada.

18.3. El professorat ha de comunicar a l'alumnat la data de publicació de les qualificacions de les activitats d'avaluació el mateix dia que es duen a terme. En el cas de les proves i els treballs d'avaluació parcial, la data és com a màxim 15 dies naturals després que es duguin a terme o es lliurin. Quan es tracta de la qualificació final de l'assignatura, es fa pública en un període màxim de 15 dies naturals a partir de la data de tancament dels processos d'avaluació continuada o de la prova d'avaluació única.

18.4. La informació pública sobre el resultat de les avaluacions, siguin parcials o finals, té lloc mitjançant els mecanismes establerts amb aquesta finalitat. El professorat pot fer la difusió de les qualificacions de manera virtual, a través de les aplicacions institucionals establertes a aquest efecte.

Article 19. Procés de revisió de les qualificacions

L'estudiant té dret a la revisió de les qualificacions obtingudes en totes les evidències de l'avaluació davant del professor responsable. A aquest efecte, juntament amb la publicació de les qualificacions de les diverses activitats dutes a terme, el professor ha de fer públiques les dates i els horaris de la revisió que, en tot cas, ha de tenir lloc entre el tercer i el cinquè dies hàbils posteriors a la publicació de les qualificacions. Una vegada feta la revisió, el professor publica la qualificació definitiva de l'alumnat que l'ha sol·licitada seguint el procediment establert a l'article 18.

Article 20. Acta d'avaluació

20.1. L'acta d'avaluació és el document oficial en què es relacionen nominalment l'alumnat i les qualificacions finals obtingudes en el curs acadèmic. La Universitat estableix un format únic d'acta d'avaluació i es genera per a cadascuna de les assignatures i grup de matrícula, tot i que, si el departament responsable ho sol·licita, es pot generar una acta única per assignatura.

20.2. L'acta ha de ser signada pel professor responsable de l'assignatura i grup. Quan l'acta d'avaluació sigui compartida per més d'un professor o hi hagi una acta per als diversos grups de l'assignatura, la signa exclusivament el professor coordinador de l'assignatura. En el cas que el professor responsable no pugui dur a terme la signatura de les actes en el període establert, cal que en justifiqui documentalment els motius i, en aquest cas, el CE o la CCM autoritza la signatura al director del departament corresponent. Totes les actes d'un ensenyament es dipositen a la Secretaria del centre responsable.

20.3. El termini màxim per a la signatura de l'acta de qualificacions és de 20 dies naturals des de la data d'avaluació única o tancament del procés d'avaluació

continuada. En el cas de la reavaluació, el termini màxim de signatura de l'acta és de 20 dies naturals des que es duu a terme.

20.4. La rectificació d'errades en l'acta de qualificació requereix la signatura del professor responsable i del secretari del centre. Si la modificació és en perjudici de l'estudiant, s'inicia el procediment de revisió de disposicions i actes nuls establert a la legislació vigent.

Article 21. Custòdia dels documents d'avaluació

21.1. El professorat conserva les evidències de l'avaluació de totes les activitats dutes a terme fins al final del curs següent, llevat de la documentació relativa al procediment de reclamació regulat en l'article següent, que es conserva com a mínim un any des de la resolució de la reclamació. En el cas que les proves siguin d'un volum o d'una complexitat que en dificultin la custòdia, el Consell d'Estudis pot establir un període inferior, i en tot cas en garanteix la conservació durant el període establert pel cas de reclamació.

21.2. Finalitzat el termini abans assenyalat, a petició explícita de l'alumnat se li retornen els treballs i les memòries de pràctiques entregats, en el termini que assenyalí el professorat en fer públics els resultats de l'avaluació.

21.3. La reproducció total o parcial dels treballs de l'alumnat o la seva utilització amb qualsevol altra finalitat que aquella per a la qual van ser elaborats ha de tenir l'autorització explícita del seu autor.

Article 22. Procediment de reclamació contra les qualificacions finals

22.1. La qualificació final d'una assignatura pot ser objecte de reclamació per part de l'estudiant sempre que, prèviament, hagi presentat i dut a terme la revisió regulada per l'article 19. La reclamació s'ha de presentar per escrit en un termini màxim de 10 dies naturals des de la publicació de les qualificacions finals i s'ha d'adreçar al cap d'estudis o al coordinador del màster universitari, segons l'ensenyament, que la tramet de manera immediata al director del departament corresponent.

22.2. El director del departament nomena un tribunal constituït per tres membres, cap d'ells participant en la primera avaluació, dels quals com a mínim dos han de ser professorat permanent, i els tramet la reclamació presentada.

22.3. El tribunal es constitueix en un termini màxim de cinc dies hàbils després de la data de recepció de la reclamació, revisa les evidències de l'avaluació de l'estudiant, i demana al professor responsable de l'assignatura que emeti un informe escrit en un termini màxim de tres dies hàbils. De la mateixa manera, pot escoltar l'estudiant, si ho creu convenient.

22.4. En un termini màxim de cinc dies hàbils des de la seva constitució, el tribunal resol la reclamació emetent un acord motivat en què ratifica o modifica la qualificació recorreguda, un acord que comunica de manera immediata al director del departament que va nomenar-lo. En el cas que es resolgui la modificació de la qualificació, el president del tribunal ha de fer constar la nova qualificació en una acta addicional que signen tots els membres del tribunal.

22.5. El director del departament notifica per escrit la resolució del tribunal a l'estudiant afectat i en tramet una còpia al cap d'estudis o coordinador del màster universitari, així com al professor responsable de l'assignatura, en un termini màxim de tres dies hàbils des de la recepció de la resolució del tribunal.

Article 23. Incompliment de la normativa sobre avaluació i qualificació dels aprenentatges

23.1. En cas d'incompliment de les normes recollides als articles anteriors, l'alumnat pot presentar una queixa raonada davant del CE o la CCM corresponent.

23.2. L'òrgan receptor sol·licita al professor i al departament afectat tota la informació que consideri necessària, l'adverteix, si escau, de l'incompliment de la normativa, i indica les accions que cal dur a terme per resoldre la queixa presentada. Així mateix, en el cas que s'estimi la reclamació, eleva a la Comissió Acadèmica del centre un informe sobre la queixa.

23.3. La Comissió Acadèmica del centre, havent analitzat la queixa presentada i l'informe rebut, tramet una proposta de resolució a la Comissió Acadèmica del Consell de Govern, en què es prenen les mesures necessàries per restablir el dret lesionat i s'inclou una advertència a la persona responsable de l'incompliment comès i de les possibles sancions aplicables.

Article 24. Responsabilitats acadèmiques en el procés d'avaluació i qualificació

24.1. Cada grup de matrícula d'una assignatura d'un ensenyament té assignat un professor responsable d'aplicar adequadament aquesta normativa, i també les altres acordades pel centre. Aquest professor és el responsable de donar la qualificació final a l'alumnat matriculat i de deixar constància de l'avaluació a l'acta corresponent, d'acord amb el que regula aquesta normativa.

24.2. Els centres, mitjançant la Comissió Acadèmica, poden establir criteris i pautes generals complementàries a aquesta normativa per a tots els seus ensenyaments, que es recullen, en tot cas, en els plans docents de les assignatures. En qualsevol cas, han d'establir les actuacions següents:

- a) Establir el termini per a la presentació de la sol·licitud per acollir-se a l'avaluació única.

- b) Fixar el període de reavaluació i vetllar perquè es compleixi el sistema previst per aquesta normativa, en especial el que estableix l'article 17.3.
- c) Elaborar la normativa reguladora del treball final de grau i de màster universitari.

24.3. El CE o la CCM vetlla pel compliment de la normativa relativa a l'avaluació i qualificació dels aprenentatges, i si detecta qualsevol infracció n'informa la Comissió Acadèmica del centre per tal que actuï d'acord amb el que estableix l'article 23. A més, el CE o la CCM ha de:

- a) Publicar el calendari i l'horari de les avaluacions úniques i del tancament dels processos d'avaluació continuada, sempre dins del calendari marc aprovat per la Universitat, i n'ha d'assegurar la màxima difusió.
- b) Programar les proves orals previstes a l'ensenyament garantint els mecanismes necessaris per salvaguardar el dret de l'estudiant a una valoració objectiva de la prova i a la possibilitat de sol·licitar la revisió i d'interposar una reclamació en cas de desacord en l'avaluació.
- c) Establir el procediment que cal seguir en el cas que un professor es trobi en els casos d'abstenció i recusació previstos legalment.

24.4. El cap d'estudis o coordinador del màster, un cop finalitzat el període d'avaluació i qualificació, presenta al CE o a la CCM informació general del procés i, explícitament, del percentatge d'alumnat aprovat respecte al matriculat i presentat per cada grup i/o assignatura, així com de les incidències detectades en relació amb aquesta normativa.

Disposició addicional primera

Els centres de la Universitat de Barcelona poden elaborar normes complementàries a les establertes en aquesta normativa, i han de garantir, en tot cas, la no vulneració del seu contingut. En el cas que afectin el capítol II d'aquesta normativa, han de ser aprovades per la Comissió Acadèmica del Consell de Govern.

Disposició transitòria única

Mentre no s'extingeixen els estudis de primer i segon cicle, a l'alumnat matriculat se li aplica l'article 13.2 de la normativa reguladora de l'avaluació i de la qualificació dels aprenentatges aprovada pel Consell de Govern de la Universitat de Barcelona el 6 de juliol de 2006.

Disposició derogatòria única

Queden derogades:

1. Les normes reguladores de l'avaluació i de la qualificació dels aprenentatges aprovades pel Consell de Govern el 6 de juliol de 2006, llevat dels supòsits previstos en la disposició transitòria única.
2. Les normes reguladores dels plans docents de les assignatures per als ensenyaments de la Universitat de Barcelona segons les directrius de l'espai europeu d'educació superior aprovades pel Consell de Govern el 6 de juliol de 2006.
3. Qualsevol altra normativa o disposició de rang igual o inferior que s'oposi al que estableix aquesta norma.

Disposició final

Aquesta normativa entra en vigor en el curs acadèmic 2012-2013, a partir del dia següent a la seva aprovació i publicació al web de la Universitat de Barcelona.

ANNEX: GUIA COMPLEMENTÀRIA A LA NORMATIVA REGULADORA DELS PLANS DOCENTS DE LES ASSIGNATURES I DE L'AVALUACIÓ I LA QUALIFICACIÓ DELS APRENTATGES APROVADA EN DATA 8 DE MAIG DE 2012

Amb l'objectiu de donar pautes i criteris que facilitin l'aplicació de la normativa aprovada pel Consell de Govern, a continuació es detallen un conjunt d'indicacions complementàries a les establertes en la regulació esmentada.

El **pla docent** de l'assignatura és el document rector o full de ruta de la docència. En aquest sentit, té una doble utilitat:

- a) No és solament una reflexió sobre el disseny docent, les activitats d'aprenentatge, la metodologia, el sistema d'avaluació, etc., sinó que també incentiva la coordinació per aconseguir els objectius de la titulació i afavorir l'aprenentatge de l'alumnat.
- b) Fa saber a l'alumnat què s'espera que aprengui, sota quines condicions, i com serà avaluat.

El pla docent té, a més, un paper clau en els processos de seguiment necessaris per garantir la qualitat dels estudis universitaris, ja que és una de les eines bàsiques per aconseguir un dels objectius fonamentals del sistema europeu d'educació superior: la comparabilitat i la transparència dels sistemes metodològics i d'avaluació entre diferents universitats i estudis.

La diferència fonamental entre el **pla docent** i el **programa de l'assignatura** és el grau de concreció. Com més generals són els criteris sobre objectius, metodologia, avaluació, etc., més propis són d'un pla docent; en sentit contrari, a mesura que els criteris es van concretant, es va configurant el programa. Com és lògic, un pla docent —precisament pel seu caràcter més general— està menys sotmès a canvis d'un curs a un altre que un programa. Així mateix, en el cas que una assignatura sigui impartida per més d'un professor, és en el programa on s'ha de recollir el que cadascun vulgui introduir en el marc del pla docent.

Pel que fa al **contingut** de dades generals de l'assignatura, el pla docent ha de contenir:

- a) Hores de dedicació de l'estudiant: partint de la base que el nombre total d'hores és el resultat de multiplicar el nombre de crèdits per 25 hores, s'ha de tenir en compte que:
  1. Total d'hores presencials: són les hores que l'estudiant dedica a les classes, als seminaris, al laboratori, a les activitats d'avaluació presencial i a qualsevol altra activitat docent que es prevegi en les directrius acadèmiques docents.

Les hores presencials són aproximadament un terç del total d'hores de l'assignatura (a tall d'exemple, 50-60 hores en una assignatura de sis crèdits), excepte en el cas d'assignatures singulars com el treball final (de grau o màster) i les pràctiques externes. Aquest nombre d'hores presencials també pot ser diferent en els casos que es justifiqui pel tipus de competència que s'ha d'adquirir, com ara a les pràctiques de laboratori.

2. Total d'hores per elaborar treballs dirigits de l'assignatura: són treballs no presencials, però també s'hi han d'incloure les activitats d'avaluació no presencials, si n'hi ha. De manera orientativa, les hores per a aquest tipus de treball estan al voltant d'un terç de les hores totals de l'assignatura.

3. Total d'hores per a aprenentatge autònom: inclouen tant l'estudi com el treball no presencial no dirigit. En l'estimació d'aquestes hores també s'hi ha d'incloure el temps necessari per preparar les activitats d'avaluació. Es considera que el temps dedicat a l'aprenentatge autònom també ha d'estar al voltant d'un terç del total d'hores dedicades a l'assignatura.

b) En l'apartat de recomanacions de coneixements previs, es poden identificar assignatures, matèries o mòduls que l'estudiant hauria d'haver cursat, així com altres coneixements, com ara el domini d'un idioma determinat.

En la descripció de les **competències** generals i específiques, cal tenir en compte que són els referents de les activitats docents i d'aprenentatge de la metodologia docent i de les activitats d'avaluació.

Els **objectius** són la concreció de les competències, d'acord amb els coneixements, les habilitats, les actituds, els valors i les normes que cal ensenyar, aprendre i avaluar en una assignatura específica. Han d'indicar l'aprenentatge que es pretén que l'estudiant assoleixi (ser capaç d'identificar, d'interpretar, de resoldre, de reconèixer, de valorar, d'analitzar, etc.).

Tot i que els objectius es redacten de manera general, han de ser entenedors, atès que han de deixar clar què es pretén en l'assignatura, han d'orientar el professorat i l'alumnat de què es vol aconseguir:

a) Els objectius referits a l'aprenentatge de coneixements indiquen el que l'estudiant ha de saber: reconèixer, identificar, enumerar, etc.

b) Els objectius referits a l'aprenentatge d'habilitats i procediments també indiquen el que l'estudiant ha de saber: resoldre, analitzar, calcular, etc.

c) Els objectius referits a l'aprenentatge d'actituds, valors i normes de comportament indiquen com ha de ser i com ha d'actuar l'estudiant: plantejar-se, optar, esforçar-se, etc.

La **metodologia** i les **activitats formatives** s'han d'establir atenent les competències generals i específiques de l'assignatura, tenint com a referència d'activitat les que es detallen a continuació:

- a) Teoria
- b) Teoricopràctica
- c) Seminaris
- d) Pràctiques:
  - 1. De problemes
  - 2. Amb documents
  - 3. D'ordinador
  - 4. Orals comunicatives
  - 5. De laboratori
  - 6. Externes
  - 7. De farmàcia hospitalària
  - 8. Clíniques
  - 9. Del servei de desenvolupament del medicament
  - 10. Especials
  - 11. Altres
- e) Sortides:
  - 1. De camp
  - 2. Culturals

Pel que fa al contingut del pla docent relatiu a l'**avaluació**:

- a) Les característiques de l'avaluació es refereixen a si les activitats són obligatòries o optatives, a la possibilitat d'autoavaluació o coavaluació, etc.
- b) El període temporal en què té lloc l'avaluació és el moment del curs en què es fan les diverses proves o en què es lliuren els treballs; de manera orientativa, se n'indica la setmana.
- c) En el conjunt d'evidències que configuren el sistema d'avaluació s'identifica si es tracta de proves de síntesi, d'aplicació conceptual, etc., i se'n detalla el lligam amb els objectius de l'assignatura.
- d) En el cas que es determini que alguna de les evidències pot ser grupal, cal concretar el nombre de membres del grup i, si escau, l'interval d'opcions que són a disposició de l'alumnat.
- e) Quan es plantegin itineraris d'avaluació, se n'han de definir les especificitats.

En el pla docent s'inclouen les diverses **fonts d'informació bàsica**:

- a) Bibliografia bàsica, complementària i de reforç, ja sigui en paper o en format electrònic.
- b) Recursos didàctics i material docent de l'assignatura: casos pràctics, dossiers de textos, guies de treball, materials interactius, qüestionaris d'autoavaluació, etc.
- c) Materials i eines de suport, recursos informàtics i eines per a la comunicació (recursos i espais virtuals d'interacció).

AVALUACIÓ I QUALIFICACIÓ DELS APRENTATGES

Hi ha diversos sistemes i instruments d'avaluació possibles: participació en activitats, pràctiques, treballs sobre els continguts de l'assignatura, exàmens o proves de síntesi, elaboració d'una carpeta d'aprenentatge, autoavaluació, etc.

La publicació de les qualificacions virtuals es fa a través de l'espai específic de l'assignatura al Campus Virtual (o a l'espai que el substitueixi en el futur) o a través de l'expedient acadèmic de l'estudiant, al qual es pot accedir de manera individual i privada telemàticament.